

Nota van B&W

Onderwerp Aanwijzing panden Lisserdijk 7-12 te Buitenkaag tot gemeentelijk monument

Portefeuillehouder mr. A.Th.H. van Dijk
Collegevergadering 5 maart 2013
Inlichtingen Lidia Ferrari (6792)
Registratienummer 2013.0012869

Inleiding

Op voorpraak van de Erfgoedcommissie wordt geadviseerd om de Leeghwaterhuisjes aan de Lisserdijk 7-12 (Hoofdweg westzijde) Buitenkaag – nabij gemaal Leeghwater – aan te wijzen als gemeentelijk monument en te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst. Bijgaand treft u de redengevende omschrijving aan ter ondersteuning van dit advies.

Context

De argumenten voor de aanwijzing van de Leeghwaterhuisjes tot gemeentelijk monument zijn voornamelijk gebaseerd op de architectuurhistorische-, cultuurhistorische- en technische kenmerken. Daarnaast heeft de Erfgoedcommissie geadviseerd om deze objecten aan te wijzen tot gemeentelijk monument. De eigenaar – Hoogheemraadschap van Rijnland – heeft per brief aangegeven (2012.25033 / 5 april 2012) bereid te zijn om hun medewerking te verlenen aan de aanwijzing.

Advies Erfgoedcommissie

De Erfgoedcommissie heeft uw college – uit eigener beweging - geadviseerd dit object op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

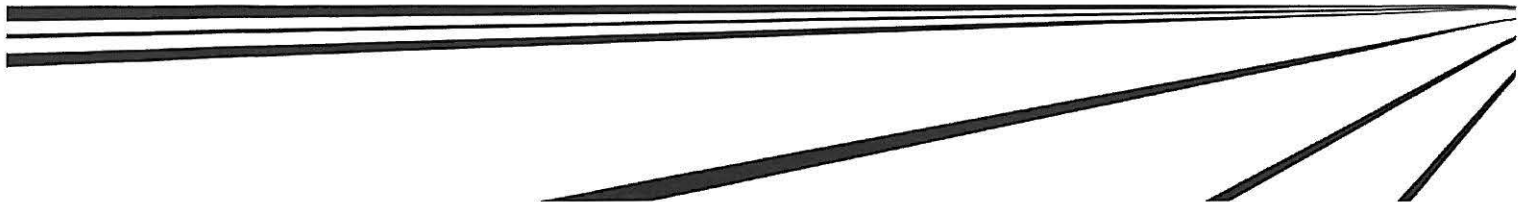
Architectuurhistorische kenmerken

De Leeghwaterhuisjes zijn van architectuurhistorisch belang. Het rijtje huisjes bij de Leegwater vertoont de typische kenmerken van dijk- en polderhuisjes uit eind negentiende en begin twintigste eeuw.

Cultuurhistorische kenmerken

De Leeghwaterhuisjes zijn vanuit cultuurhistorisch oogpunt van belang. Tussen 1840 en 1848 is de 62 kilometer lange Ringvaart en de ringdijk van het Haarlemmermeer aangelegd. Langs de dijk is de oudste bebouwing te vinden. Dit is vaak ook de eenvoudigste bebouwing. De pacht was vrij laag. Hierdoor werden er voornamelijk door arbeiders huisjes neergezet.

Er werkten duizenden grondwerkers. De arbeiders en polderjongens sliepen in hutten van riet en stro. Als een deel van de dijk klaar was werden de hutjes afgebroken en meegenomen naar een nieuwe werkplek.

Technische kenmerken

Een andere belangrijke reden om de Leeghwaterhuisjes te beschermen is – zoals ook is omschreven in de redengevende omschrijving – dat er verder nauwelijks intacte dijk- of polderhuisjes zijn die bewaard zijn gebleven als gevolg van het goedkope materiaalgebruik. Als ze al bewaard gebleven zijn, zijn ze vaak fors uitgebouwd of verbouwd. Dit rijtje huisjes is nog relatief in oorspronkelijke staat. Bovendien zijn de huisjes in goede technische staat en vormen ze een eenheid met het nabijgelegen gemaal.

Second opinion

Op basis van de Erfgoednota (pagina 23) hebben we een externe (professionele) partij ingeschakeld om advies te geven over de aanwijzing van de Leeghwaterhuisjes tot gemeentelijk monument. Bij het opstellen van de Erfgoednota is gebleken dat uitgebreider architectuurhistorisch onderzoek noodzakelijk was voor onderbouwing van een aanwijzing.

Het advies uit de second opinion heeft hierop de volgende aanvulling:

Lisserdijk 7-12, genaamd Leeghwaterhuisjes, heeft *cultuurhistorische* waarde als een in essentie grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een rijtje gekoppelde dijk- of polderwoningen met bijbehorende diepe voortuinen die circa 1890 zijn gebouwd als dienstwoningen van het nabijgelegen poldergemaal Leeghwater. De bebouwing is van belang vanwege de herinnering aan de geschiedenis van dit gemaal. De woningen vormen mede daarom een belangrijk relict van de waterstaatkundige en economische geschiedenis van de Haarlemmermeer.

Omdat de woningen ruimtelijk en historisch gezien deel uitmaken van het als rijksmonument geregistreerde gemaal is sprake van belangrijke *ensemblewerking*.

Vanwege de vrijstaande en beeldbepalende ligging op de hoger gelegen dijk is sprake van *stedebouwkundige* en *situationele* waarde.

Er is sprake van een zekere *zeldzaamheidswaarde* als voormalig onderdeel van het poldergemaal.

De conclusie danwel het advies uit de second opinion luidt als volgt:

Lisserdijk 7-12 vormt historisch en ruimtelijk-functioneel gezien een onderdeel van het nabijgelegen poldergemaal De Leeghwater. Dit poldergemaal staat geregistreerd als rijksmonument. Als complexonderdeel van dit poldergemaal bezitten de zogenoemde Leeghwaterhuisjes voldoende monumentale waarden. Bescherming als gemeentelijk monument wordt geadviseerd.

Doelstelling

Erkenning en bescherming van cultureel en historisch erfgoed.

Effecten

Behoud van een cultuurhistorisch waardevol object.

Juridisch

Op de aanwijzing tot gemeentelijk monument worden de voorschriften uit de Erfgoedverordening van toepassing verklaard. De aanwijzing wordt op grond van de wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken opgenomen in de gemeentelijke beperkingenregistratie.

Het besluit is voor bezwaar vatbaar.

Middelen

Aan deze aanwijzing zijn geen kosten verbonden.

Door de aanwijzing tot gemeentelijk monument kan de eigenaar een verzoek om subsidie indienen op basis van de Subsidieverordening restauratie gemeentelijke monumenten in Haarlemmermeer 2004.

In- en externe communicatie

De eigenaar en de Erfgoedcommissie zullen van het besluit op de hoogte worden gesteld.

Besluit

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. conform het advies van de Erfgoedmonumentencommissie de panden aan de Lisserdijk 7-12 (Hoofdweg westzijde) te Buitenkaag aan te wijzen als gemeentelijk monument en te plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst;
2. deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,

mr. A.Th.H. van Dijk

Bijlage(n)

- Redengevende omschrijving, inclusief afbeelding van de Leeghwaterhuisjes
- Besluit over aanwijzing Leeghwaterhuisjes als gemeentelijk monument
- Second Opinion, inclusief afbeeldingen
- Besluitformulier WKPB

Hoogheemraadschap Rijnland
T.a.v. dhr. Van der Vlist
Postbus 156
2300 AD te Leiden

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Cluster	Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling
Contactpersoon	Lidia Ferrari
Doorkiesnummer	023-567 6792
Uw brief	
Ons kenmerk	12.0444593\rsc
Bijlage(n)	Nota van B&W en redengevende omschrijving
Onderwerp	Besluit tot aanwijzing tot gemeentelijk monument van Leeghwaterhuisjes, Lisserdijk 7 t/m 12 te Buitenkaag

Verzenddatum

Geachte heer van der Vlist

In onze brief van 25 september 2012 hebben we u bericht over een second opinion die wij wilden laten uitvoeren om de monumentale waarde van uw object te bepalen. Inmiddels is de second opinion afgerond. Het advies van de second opinion is dat Lisserdijk 7-12 historisch en ruimtelijk-functioneel gezien een onderdeel vormt van het nabijgelegen poldergemaal De Leeghwater. Dit poldergemaal staat geregistreerd als rijksmonument. Als complexonderdeel van dit poldergemaal bezitten de zogenoemde Leeghwaterhuisjes voldoende monumentale waarden. Bescherming als gemeentelijk monument wordt geadviseerd. Dit advies is gebaseerd op de volgende onderbouwing:

- Lisserdijk 7-12, genaamd Leeghwaterhuisjes, heeft *cultuurhistorische* waarde als een in essentie grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een rijtje gekoppelde dijk- of polderwoningen met bijbehorende diepe voortuinen die circa 1890 zijn gebouwd als dienstwoningen van het nabijgelegen poldergemaal Leeghwater. De bebouwing is van belang vanwege de herinnering aan de geschiedenis van dit gemaal. De woningen vormen mede daarom een belangrijk relict van de waterstaatkundige en economische geschiedenis van de Haarlemmermeer.
- Omdat de woningen ruimtelijk en historisch gezien deel uitmaken van het als rijksmonument geregistreerde gemaal is sprake van belangrijke *ensemblewerking*.
- Vanwege de vrijstaande en beeldbepalende ligging op de hoger gelegen dijk is sprake van *stedenbouwkundige* en *situationele* waarde.
- Er is sprake van een zekere *zeldzaamheidswaarde* als voormalig onderdeel van het poldergemaal.

Ons kenmerk 12.0444593\rsc
Volgvel 2

Mede naar aanleiding van deze second opinion hebben wij besloten om uw object aan te wijzen als gemeentelijk monument. De volledige onderbouwing van ons besluit vindt u de bijlage, evenals de redengevende omschrijving.

Indien u nog vragen heeft, kunt u zich wenden tot mevrouw Ferrari, Beleidsadviseur Cultuur, telefonisch bereikbaar via (023) 567 6792 of per e-mail lidia.ferrari@haarlemmermeer.nl.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
de secretaris, de burgemeester,

drs. C.H.J. Brugman

drs. Th.L.N. Weterings

BEZWAAR

Als u het met de inhoud van dit besluit niet eens bent kunt u daartegen, op grond van de Algemene wet bestuursrecht, binnen zes weken na verzenddatum van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient in ieder geval de naam en adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen bezwaar wordt gemaakt, de redenen/motivering van het bezwaar te bevatten en dient te zijn ondertekend. Ook dient u een kopie van de statuten en een uittreksel van de Kamer van Koophandel mee te zenden. Als u, als de indiener van het bezwaar, niet genoemd wordt in de statuten of het uittreksel van de Kamer van koophandel staat, dient u ook een machtiging bij te voegen. U kunt uw bezwaarschrift richten aan het college van de gemeente Haarlemmermeer, ter attentie van cluster Juridische Zaken, Postbus 250, 2130 AG Hoofddorp.

Ons kenmerk 12.0444593\rsc
Volgvel 3

Verzendlijst t.b.v. FM/DRM

Steller : Lidia Ferrari
Telefoon : 6792
Geadresseerde : Hoogheemraadschap Rijnland
T.a.v. dhr. Van der Vlist
Postbus 156
2300 AD te Leiden

Uw brief :
Bijlage(n) : Nota van B&W en verslag second opinion
Onderwerp : Stand van zaken procedure aanwijzing tot gemeentelijk monument
Kenmerk : *12.0444593*

Afschriften aan:

- Archief FM/DRM
- Lidia.ferrari@haarlemmermeer.nl
- Tine.castelijns@haarlemmermeer.nl
- wkpb@haarlemmermeer.nl

Evt. opmerkingen m.b.t. verzending van brief en/of afschriften:

Besluitformulier WKPB

Lees voorafgaand aan het invullen van dit formulier eerst de **toelichting**.

Formulier moet volledig zijn ingevuld.

Formulier gelijktijdig aanleveren met het originele besluit.

Gedeelte in te vullen door Besluitnemer:	
Gemeentecode	HLM03
Kadastrale perceel: Kadastrale Gemeentecode Kadastrale Sectie en Perceelnummer Perceel index letter Perceel index nummer	Zie bijlage Ja / Nee HLM03 G3 01342 G 0000 HLM03 G3 01342 G 0000
Lokale adres/aanduiding per perceel	Lisserdijk 7, 8, 9, 10, 11 en 12 te Buitenkaag
Wkpb-code	GG
Aanduiding soort besluit. (doorhalen wat niet van toepassing is)	Besluit
Datum besluit	5 maart 2013
Datum in werking Tijdstip inwerkingtreding van het betreffende beperkingenbesluit, of het van kracht worden, dan wel tijdstip van inschrijving van vervallenverklaring	5 maart 2013
Datum beëindiging	N.v.t.
Behandelende dienst / afdeling / ambtenaar / intern telefoonnummer	Maatschappelijke en Economische Ontwikkeling / Team Recreatie, Sport en Cultuur Lidia Ferrari, 023-5676792
Ondertekende besluitnemer verklaart dat de gegevens op dit besluitformulier overeenkomen met de gegevens in het originele besluit. Besluitnemer verklaart tevens bevoegd te zijn tot het nemen van het beperkende besluit overeenkomstig het nu geldende mandaten Register.	
Naam bevoegde besluitnemer	
Handtekening bevoegde besluitnemer	

Gedeelte in te vullen door Beheerder:	
Datum ontvangst besluit	
Kwaliteitseisen aanleveren besluit	Besluit is rechtsgeldig en van kracht. Relatie Besluit – Perceel – Adres is correct.
Inschrijfnummer brondocument Register	
Datum en Tijdstip van Registratie in beperkingenRegister	
Naam registrerende ambtenaar	
Handtekening bevoegde Beheerder	

Toelichting Besluitformulier Wkpb:

Inleiding: Besluitnemer neemt in de periode voorafgaand aan het nemen van het besluit contact op met de Beheerder om zo de juiste procedures te kunnen volgen en de juiste kadastrale aanduiding in het besluit te kunnen opnemen. Zie verder ook de vastgestelde Wkpb procedures. Besluitformulier wordt als voorblad aan het besluit gehecht. Het besluitformulier en het originele besluit worden uiterlijk binnen één werkdag na de wettelijke bekendmaking bezorgd bij de Wkpb Beheerder.

Kadastrale perceel:

Als het beperkend besluit op één perceel rust, noteer hier dan bij "Zie bijlage": "Nee" en vul de betreffende kadastrale gegevens verder in. Als het beperkend besluit op twee of meer percelen rust, noteer hier dan bij "Zie bijlage": "Ja" en vul op de bijlage de betreffende kadastrale gegevens in. Het is ook toegestaan om in plaats van de bijlage van een kadastrale gebiedskaart gebruik te maken. Overleg in dit geval tijdig met het team Geo-informatie over de productie van een dergelijke kaart.

De in te vullen kadastrale gegevens worden geleverd door het Kadaster. Kijk in het "Kadaster On Line" (KOL) voor de laatste actuele informatie of informeer bij het team Geoinformatie. Het team Geo-informatie heeft een toegangscode voor het KOL beschikbaar.

Kadastrale Gemeentecode: identificatie kadastrale gemeente

Dit is HLM03 (Haarlemmermeer).

Kadastrale sectie: identificatie sectie binnen kadastrale gemeente

Dit is een letter in het domein van A t/m ZZ.

Perceelnummer: identificatie perceel of complex Dit is een volgnummer in het domein van 00000 t/m 99999.

Perceel index letter: Aanduiding Appartementsrecht, Deelperceel of Geheel perceel Noteer hier de Letter A, D, of G. Een "Deelperceel" is een nog niet uitgemeten perceel ontstaan door splitsing van een geheel perceel. Het "Geheel perceel" is de standaardwaarde.

Perceel index nummer: identificatie object als deel van perceel of appartementsrecht Indien perceel indexletter = A: dan een volgnummer in het domein 0000 t/m 9999, Indien perceel indexletter = D: dan een volgnummer in het domein 0001 t/m 9999, Indien perceel indexletter = G: dan hier 0000 invullen.

Voorbeeld "HML03 A00222D0012" is het deelperceel 0012 van het geheel perceel 00222 in sectie A van de kadastrale gemeente Haarlemmermeer.

Wkpb-code:

Code	Wettelijke grondslag	Korte omschrijving
VI	Wet voorkeursrecht gemeenten	Aanwijzing van gronden, Wet Voorkeursrecht gemeenten
VV	Wet voorkeursrecht gemeenten	Voorstel tot aanwijzen van gronden, Wet Voorkeursrecht gemeenten
EP	Wet Ruimtelijke Ordening	Exploitatieplan, Wet Ruimtelijke Ordening
WI	Woningwet	Sluiting gebouw, open erf of terrein, Woningwet
WV	Woningwet	Plicht tot treffen van een voorziening, Woningwet
WG	Woningwet	Plicht tot beheer of gebruik door derden, Woningwet
WU	Woningwet	Bestuursdwangbesluit of dwangsombesluit, Gemeentewet
HV	Huisvestingswet	Vordering tot woonruimte, Huisvestingswet
HS	Huisvestingswet	Splitsingsvergunningstelsel, appartementsrecht, Huisvestingswet
GS	Gemeentewet	Sluiting van een lokaal, Gemeentewet

GB	Gemeentewet	Besluit tot heffen van baatbelasting, Gemeentewet
GU	Gemeentewet	Besluit tot heffen van bouwgrondbelasting, Gemeentewet
GG	Gemeentewet	Gemeentelijk monument, Gemeentewet
GA	Gemeentewet	Anti-speculatiebeding, Gemeentewet
OS	Opiumwet	Besluit tot sluiting lokaal of erf, Opiumwet
WS	Waterstaatswet 1900	Besluit of bevel, Waterstaatswet 1900
BB	Wet bodembescherming	Kennisgeving, bevel of beschikking Wet bodembescherming

Redengevende omschrijving

Nummer op monumentenlijst:	69
Naam monument:	Leeghwaterhuisjes
Adres monument:	Lisserdijk 7-12, Buitenkaag (Hoofdweg westzijde)
Soort gebouw:	Dienstwoningen nabij gemaal Leeghwater
Soort monument:	Gemeentelijk monument
Huidige functie:	Woningen
Bouwjaar:	1903
Cultuurhistorische waarde:	<p>De als Leeghwaterhuisjes bekend staande woningen hebben cultuurhistorische waarde als een in essentie grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een rij gekoppelde dijk- of polderwoningen met bijbehorende diepe voortuinen die zijn gebouwd als dienstwoningen van het nabijgelegen poldergemaal De Leeghwater.</p> <p>Op historische afbeeldingen is te zien dat er ter plekke van Lisserdijk 7-12 al in 1853 woningen staan. Dit zijn de voorgangers van de huidige dijk- of polderhuisjes die in 1903 zijn gebouwd. Ze waren eigendom van de Haarlemmermeerpolder en zijn gebouwd voor het personeel van het gemaal Leeghwater, zoals machinisten, ondermachinisten en stokers. Elke woning was voorzien van een eigen moestuin. De diepe voortuinen herinneren er nog aan.</p>
Oorspronkelijkheidswaarde:	De oorspronkelijke verschijningsvorm is met name voor wat betreft silhouet en indeling van de voorgevel behouden gebleven.
Zeldzaamheidswaarde:	<p>Er is sprake van zeldzaamheidswaarde als voormalig onderdeel van het poldergemaal.</p> <p>Intacte dijk- of polderhuisjes zijn nauwelijks bewaard gebleven als gevolg van het goedkope materiaalgebruik. Als ze al bewaard gebleven zijn, zijn ze vaak fors uitgebouwd of verbouwd.</p>
Architectuurhistorische waarde:	<p>Lisserdijk 7-12 heeft beperkte architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een rij dienstwoningen in een traditioneel en eenvoudig ontwerp.</p> <p>De woningen zijn vormgegeven in een traditionele, ambachtelijke bouwstijl. Ramen en deuren zijn niet meer oorspronkelijk. Dat geldt ook voor de dakkapellen en voor de indeling van de kop- en meeste achtergevels. De bekleding van de kopgevel van Lisserdijk 12 is evenmin oorspronkelijk. Deze wijzigingen vallen daarom buiten de bescherming.</p>

De woningen hebben een in oorsprong rechthoekig grondplan. Ze tellen één bouwlaag en kapverdieping onder een mansardedak dat gedekt is met gesmoorde Opnieuw Verbeterde Hollandse (OVH) pannen. De nok staat evenwijdig aan de Hoofdweg. Op de nok staan vijf gemetselde schoorstenen. De kopgevels zijn voorzien van een dakoverstek met geprofileerde gootklossen en windveren. Het voordakschild telt zes (niet oorspronkelijke) dakkapellen. Het achterdakschild is bezet met niet oorspronkelijke vensters. De gevels zijn gemetseld in roodbruine baksteen (Waalformaat) in kruisverband. Boven het trasraam zit een rollaag. Deze rollaag wordt op de gevelhoeken onderbroken door een hardstenen hoekblok. Boven de gevelopeningen zitten strekken.

De gevelafsluiting wordt gevormd door een houten geprofileerde lijst met een (niet oorspronkelijke) bakgoot erboven. De houten kozijnen zijn merendeels voorzien zogenoemde kapelletjes en biljoen.

De voorgevel (NW) heeft een gespiegelde indeling. De kopwoningen rechts en links (nr. 7 en 12) hebben de entree centraal in de gevel en flankeren woningtypes met de entree respectievelijk links in de gevel (nr. 8, 9) en rechts in de gevel (nr. 10,11).

De (vernieuwde) entrees zijn gevat in geprofileerde kozijnen met hardstenen dorpels en dito neuten en voorzien van tweeruits bovenlichten. De vensters van de kopwoningen zijn door middel van een geprofileerde middenstijl gekoppeld uitgevoerd en voorzien van bovenlichten. De vensters van de overige woningen tellen naast de entree twee staande vensters met bovenlicht. Alle (niet oorspronkelijke) ramen zijn uitgevoerd als éénruits raam. De kopgevels tellen op de begane grond en op de verdieping twee (niet oorspronkelijke) vensters.

De achtergevel heeft een, in grote lijnen, overeenkomstige indeling als de voorgevel maar is deels gewijzigd.

De woningen zijn voorzien van diepe voortuinen die een licht glooiend verloop hebben naar de Hoofdweg. In de achtertuin staan in halfsteens verband gemetselde bergingen voorzien van zadeldak, gesmoorde pannen en windveren.

Interieur:

Lisserdijk 7 is een van de weinige woningen van Lisserdijk 7-12 met een oorspronkelijke hoofdstructuur en indeling. De corridor achter de entree leidt links naar woonkamer. De woonkamer heeft in de westwand een rechthoekig rookkanaal. De corridor geeft rechts toegang naar een woonvertrek. Aan het eind van de gang rechts bevindt zich de keuken met oorspronkelijke schouw. Halverwege de corridor zit rechts een paneeldeur met steektrap naar de zolderverdieping. De beschoten kap is een van spanten voorziene gordingenkap. De meeste paneeldeuren zijn behouden gebleven.

Redengevende omschrijving

Lisserdijk 7-12 Buitenkaag

Colofon

Uitvoering: Polman Advies Haarlem
Drs. Mariette Polman

Opdrachtgever: Cultuurcompagnie Noord-Holland
namens de gemeente Haarlemmermeer

Haarlem, januari 2013

Gemeente:	Haarlemmermeer
Adres:	Lisserdijk 7-12 Buitenkaag
Kadastrale aanduiding:	HLM03 G3 01342 G 0000
Bouwjaar:	Circa 1890
Oorspronkelijke functie:	Dienstwoningen gemaal Leeghwater
Huidige functie:	Woningen

Inleiding

De zes gekoppelde woningen staan vrijstaand in het buurtschap Buitenkaag aan de Lisserdijk met de kopgevel gericht naar Hoofdweg. De Lisserdijk loop parallel aan de Ringvaart. Het rijtje dijkhuisjes, bekend onder de naam Leeghwaterhuisjes, staat aan de binnenzijde van de Ringdijk, ten noorden en in de onmiddellijke nabijheid van het poldergemaal De Leeghwater¹. De Leeghwater dateert uit 1845 en is het oudste van de drie gemalen waarmee de Haarlemmermeer is droog gemalen.

Op historische afbeeldingen is te zien dat er ter plekke van Lisserdijk 7-12 al in 1853 woningen staan. Dit zijn de voorgangers van de huidige dijk- of polderhuisjes die rond 1890 zijn gebouwd. Ze waren eigendom van de Haarlemmermeerpolder en zijn gebouwd voor het personeel van het gemaal Leeghwater zoals machinisten, ondermachinisten en stokers². Elke woning was voorzien van een eigen moestuin. De diepe voortuinen herinneren er nog aan. Tegenwoordig zijn de woningen in eigendom van het Hoogheemraadschap Rijnland.

De woningen zijn vormgegeven in een traditionele, ambachtelijke bouwstijl. Ramen en deuren zijn niet meer oorspronkelijk. Dat geldt ook voor de dakkapellen en voor de indeling van de kop- en meeste achtergevels. De bekleding van de kopgevel van nr. 12 is evenmin oorspronkelijk. Deze wijzigingen vallen daarom buiten de bescherming. Dat wil zeggen dat deze onderdelen geen toets op het monumentenaspect behoeven.

De bouwkundige en technische staat van de woningen is goed³.

Beschrijving

De woningen hebben een in oorsprong rechthoekig grondplan. Ze tellen één bouwlaag en kapverdieping onder een mansardedak dat gedekt is met gesmoorde Opnieuw Verbeterde Hollandse (OVH) pannen. De nok staat evenwijdig aan de Hoofdweg. Op de nok staan vijf gemetselde schoorstenen. De kopgevels zijn voorzien van een dakoverstek met geprofileerde gootklossen en windveren. Het voordakschild telt zes (niet oorspronkelijke) dakkapellen. Het achterdakschild is bezet met (niet oorspronkelijke) Veluxvensters.

De gevels zijn gemetseld in roodbruine baksteen (Waalformaat) in kruisverband. Boven het trasraam zit een rollaag. Deze rollaag wordt op de gevelhoeken onderbroken door een hardstenen hoekblok. Boven de gevelopeningen zitten strekken.

De gevelafsluiting wordt gevormd door een houten geprofileerde lijst met een (niet oorspronkelijke) bakgoot erboven. De houten kozijnen zijn merendeels voorzien zogenoemde kapelletjes en biljoen.

De voorgevel (NW) heeft een gespiegelde indeling. De kopwoningen rechts en links (nr. 7 en 12) hebben de entree centraal in de gevel en flankeren woningtypes met de entree respectievelijk links in de gevel (nr. 8, 9) en rechts in de gevel (nr. 10,11).

De (vernieuwde) entrees zijn gevat in geprofileerde kozijnen met hardstenen dorpels en dito neuten en voorzien van tweeruits bovenlichten. De vensters van de kopwoningen zijn door middel van een geprofileerde middenstijl gekoppeld uitgevoerd en voorzien van bovenlichten. De vensters van de overige woningen tellen naast de entree twee staande vensters met bovenlicht. Alle (niet oorspronkelijke) ramen zijn uitgevoerd als éénruits raam.

De kopgevels tellen op de begane grond en op de verdieping twee (niet oorspronkelijke) vensters.

De achtergevel heeft een, in grote lijnen, overeenkomstige indeling als de voorgevel maar is deels gewijzigd.

¹ Het gemaal De Leeghwater staat geregistreerd als rijksmonument

² Redengevende omschrijving Lisserdijk 7-12 Buitenkaag opgesteld door gemeente Haarlemmermeer (Erfgoed commissie)

³ Op.cit (noot 2)

De woningen zijn voorzien van diepe voortuinen die een licht glooiend verloop hebben naar de Hoofdweg. In de achtertuin staan in halfsteens verband gemetselde bergingen voorzien van zadeldak, gesmoorde pannen en windveren.

*Interieur*⁴

Nummer 7 heeft een oorspronkelijke hoofdstructuur en indeling⁵. De corridor achter de entree leidt links naar woonkamer. De woonkamer heeft in de westwand een rechthoekig rookkanaal. De corridor geeft rechts toegang naar een woonvertrek. Aan het eind van de gang rechts bevindt zich de keuken met oorspronkelijke schouw. Halverwege de corridor zit rechts een paneeldeur met steektrap naar de zolderverdieping. De beschoten kap is een van spanten voorziene gordingenkap.

De meeste paneeldeuren zijn behouden gebleven.

Waardstelling

Op basis van de Erfgoednota van de gemeente Haarlemmermeer zijn de volgende waarden van belang⁶:

- a. Architectuurhistorische waarde
- b. Cultuurhistorische waarde
- c. Stedenbouwkundige waarde
- d. Oorspronkelijkheid
- e. Zeldzaamheidswaarde
- f. Plaatselijk historisch belang (lokaal historische waarde)
- g. Belang van alle elementen die het ontstaan en ontwikkeling van de Haarlemmermeer markeren vanaf 1852 tot heden.

Ad. a. Lisserdijk 7-12 heeft beperkte *architectuurhistorische* waarde als voorbeeld van een rijtje dienstwoningen uit circa 1890 in een traditioneel en eenvoudig ontwerp.

Ad. b. De als Leeghwaterhuisjes bekend staande woningen hebben *cultuurhistorische* waarde als een in essentie grotendeels gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een rijtje gekoppelde dijk- of polderwoningen met bijbehorende diepe voortuinen die circa 1890 zijn gebouwd als dienstwoningen van het nabijgelegen poldergemaal De Leeghwater.

Ad. c. Vanwege de vrijstaande en beeldbepalende ligging op de hoger gelegen dijk is sprake van *stedenbouwkundige* en *situationele* waarde.

Ad. d. De *oorspronkelijke* verschijningsvorm is met name voor wat betreft silhouet en indeling van de voorgevel behouden gebleven.

Ad. e. Er is sprake van *zeldzaamheidswaarde* als voormalig onderdeel van het poldergemaal.

Ad. f. De Leeghwaterhuisjes zijn van bijzonder plaatselijk historisch belang (lokaal historische waarde) doordat zij als voormalige dienstwoningen herinneren aan de geschiedenis van het poldergemaal De Leeghwater. Omdat de woningen ruimtelijk en historisch gezien deel uitmaken van het als rijksmonument geregistreerde gemaal is sprake van belangrijke *ensemblewerking*.

Ad. g. De woningen vormen als voormalige dienstwoningen van het poldergemaal een belangrijk relict van de waterstaatkundige en economische geschiedenis van de Haarlemmermeer.

Conclusie/advies

Lisserdijk 7-12 vormt historisch en ruimtelijk-functioneel gezien een onderdeel van het nabijgelegen poldergemaal De Leeghwater. Dit poldergemaal staat geregistreerd als rijksmonument. Als complexonderdeel van dit poldergemaal bezitten de zogenoemde Leeghwaterhuisjes voldoende monumentale waarden. Bescherming als gemeentelijk monument wordt geadviseerd.

⁴ Voor het opstellen van de beschrijving is het interieur van Lisserdijk 7 bezocht. Volgens de bewoonster zijn de andere woningen ingrijpend verbouwd.

⁵ Op.cit. (noot 4)

⁶ Erfgoednota Haarlemmermeer, hoofdstuk 6, pag. 22 e.v.

[kadastrale kaart]

[Es] Kadastraal object

Field name	Value
- Kadastrale aan	HLM03 AG 01342 G 0000
☒ Kadastrale a	HLM03
☒ Sektie	AG
☒ Nummer	01342
☒ Index letter	G
☒ Index nummer	0000
☒ Vestigingsdatum	16/11/2006
☒ Vervallen	Nee
☒ Oppervlakte (m2)	10785
☒ Coördinaat (X)	98271 / 470604
☒ Bebouwing	1 ONBEBOUWD
☒ Cultuur onbeb	57 ERF - TUIN
☒ Omschrijving d	
☒ Stuk vestiging	75 HLM03 02006 321
☒ Mutatedatum	
☒ Zakelijk recht	1
☒ Belemmeringen	0
☒ Overgegaan in	0

Geometrie:

Voor- en kopgevel

Voorgevel

kopgevel

Voorgevel Lisserdijk 7

Interieur Lisserdijk 7: corridor achter entree

Interieur Lisserdijk 7: paneel deur

Interieur Lisserdijk 7: rookkanaal in woonkamer

Gemetselde berging in achtertuin

Plaatselijk historisch belang: De woningen vormen als voormalige dienstwoningen van het poldergemaal een belangrijk relict van de waterstaatkundige en economische geschiedenis van Haarlemmermeer.

Situationele en ensemblewaarde: De rij woningen is nog grotendeels in tact en vormt samen met het nabijgelegen gemaal Leeghwater een mooi ensemble dat herinnert aan de waterstaatkundige historie van de polder. De zes gekoppelde woningen staan vrijstaand in het buurtschap Buitenkaag aan de Lisserdijk met de kopgevel gericht naar Hoofdweg. De Lisserdijk loop parallel aan de Ringvaart. De rij woningen staat aan de binnenzijde van de Ringdijk ten noorden en in de onmiddellijke nabijheid van het poldergemaal De Leeghwater.

Kadastraal bekend: HLM03 G3 01342 G 0000

Foto monument:

